

Župám a jednotám České obce sokolské

Bratři a sestry,

z pověření Předsednictva ČOS vám zasíláme materiál zabývající se postupy v případě **sporů** v rámci České obce sokolské. Ty jsou v zásadě trojího druhu:

- 1) spory mezi jednotlivými **organizačními stupni** ČOS, tedy jednotami, župami a ústředními orgány ČOS (ty jsou velmi řídké a v tomto materiálu se jimi proto nezabýváme);
- 2) spory o **vyloučení člena** z T. J. (ty řeší Rozhodčí komise ČOS a materiál, který na toto téma vypracovala a následně finalizovala Legislativní komise, přikládáme jako přílohu č. 1);
- 3) spory **v rámci jednoty**, zejména mezi jejím výborem a některým členem nebo členy – ty jsou naopak poměrně časté, a právě jim je tento materiál věnován.

Jeho cílem je snaha napomoci předejít nesprávnému postupu jak ze strany výboru T. J., tak ze strany nespokojeného člena, a vyvarovat se možných nepříznivých důsledků případného soudního sporu.

Základní zásadou v případě sporu v rámci ČOS je nutnost **řídít se** důsledně **Stanovami** ČOS a popř. i jinými vnitřními dokumenty T. J., které však musejí být v souladu se Stanovami ČOS. Vzhledem k tomu, že podle ust. § 228 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“) je právní osobnost pobočného spolku odvozena od právní osobnosti hlavního spolku, stanovy hlavního spolku zavazují i spolek pobočný. Tato zásada je stanovena zároveň i v čl. 6 odst. 6.4., neboť základním dokumentem ČOS jsou její Stanovy, které jsou pro všechny členy, pobočné spolky a orgány na všech organizačních stupních ČOS závazné, a ze kterých musejí vycházet všechny řády a další spolkové normy, předpisy a rozhodnutí.

Dalším důležitým podkladem je tedy výše zmíněný občanský zákoník, a to konkrétně pododdíl 2 ust. § 214 a následující.

SMÍR

Praxe ukazuje, že nejvýhodnější je sporu předejít jednáním, a pokud to není možné, pokusit se jej vyřešit **smírně**.

VÝBOR JEDNOTY

Když se to nepodaří a spor je zahájen – nejčastěji usnesením výboru jednoty, proti němuž se ohradí některý člen T. J. – je třeba využít postupně všechny **možnosti** dané shora uvedenými předpisy. Konkrétně by nespokojený člen měl své argumenty sdělit výboru jednoty a požádat o jejich projednání, nejlépe v jeho přítomnosti, neboť podle Stanov čl. 5 odst. 5.1.5. má právo předkládat návrhy či stížnosti orgánům ČOS a podle odst. 5.1.6 má právo být přizván k jednání, které se týká jeho osoby

KONTROLNÍ KOMISE JEDNOTY

Pokud neuspěje a věc spadá do kompetence kontrolní komise jednoty nebo na člena pověřeného kontrolou, je možné obrátit se na ně se žádostí o její přezkoumání.

Kontrolní komise na všech organizačních stupních ČOS mají právo a povinnost: kontrolovat hospodaření vlastního spolku s majetkem, včetně vedlejší hospodářské činnosti. Kontrolují účetní doklady, finanční operace, stav hotovosti v pokladně, zásoby, smlouvy a jiné doklady, zároveň kontrolují, zda jsou na příslušném stupni ČOS spolehlivě vedeny záznamy o majetkových poměrech a archivovány důležité dokumenty (např. smlouvy, zápisy a usnesení); upozornit statutární orgán spolku na porušení Stanov ČOS, na ne hospodárnosti a odchylky od pravidel řádného hospodaření a schváleného rozpočtu, na nedodržení platných norem vydaných příslušnými orgány ČOS nebo státními orgány a předkládat návrhy řešení; o výsledcích své činnosti podat zprávu příslušné VH, výboru nebo předsednictvu a navrhnout schválení nebo neschválení výroční zprávy; kontrolovat pobočné spolky, zda prostředky poskytnuté jim vyššími organizačními stupni ČOS nebo ústředními orgány použily ke stanovenému účelu a zda splňují podmínky veřejné prospěšnosti; kontrolovat plnění plánu činnosti spolku, upozornit na jeho závažné neplnění a žádat zjednání nápravy; prošetřovat stížnosti členů a orgánů ČOS v rámci své působnosti; vzájemně spolupracovat při kontrolní činnosti. Členové kontrolní komise mají právo se zúčastnit všech jednání valné hromady, výboru, předsednictev, oddílů, odborů, sborů, komisí a ostatních porad na příslušném i nižších organizačních stupních s hlasem poradním.

Proto jako první stupeň ohledně podání, stížností, podnětů by mělo být směřováno, jak bylo uvedeno výše, především na kontrolní komisi jednoty.

MIMOŘÁDNÁ VALNÁ HROMADA JEDNOTY

Poměrně častá je situace, kdy je s postupem výboru nebo jím přijatými závěry nespokojeno více členů jednoty. Ti mohou využít ust. čl. 7 odst. 7.6.4.2 a 7.6.4.3 Stanov ČOS, tedy aby na „základě žádosti alespoň jedné třetiny všech zletilých plně svéprávných členů jednoty nebo usnesení přijatého nejméně dvěma třetinami všech členů Kontrolní komise jednoty“ byla svolána **mimořádná valná hromada** jednoty, na níž by byly předneseny argumenty všech zúčastněných a znesvářených stran, bylo o nich jednáno a poté členové jednoty hlasováním přijali některé z navržených usnesení.

Pokud by výbor jednoty v rozporu se Stanovami ČOS mimořádnou valnou hromadu jednoty nesvolal do 30 dnů od podání podnětu, je možné postupovat podle obecné právní úpravy, která se týká spolkového práva, a to podle ust. § 248 občanského zákoníku, kde se v odstavci (2) uvádí: „Statutární orgán spolku svolá zasedání členské schůze z podnětu alespoň třetiny členů spolku nebo kontrolního orgánu spolku. Nesvolá-li statutární orgán spolku zasedání členské schůze do třiceti dnů od doručení podnětu, **může ten, kdo podnět podal, svolat zasedání členské schůze na náklady spolku sám.**“ Na takto svolané náhradní valné hromadě lze věc předložit k projednání a případně i navrhnout odvolání konkrétních činovníků T. J. a zvolit místo nich jiné.

PŘÍSLUŠNÁ ŽUPA

Pokud by se na půdě T. J. věc nepodařilo uspokojivě vyřešit, je možné obrátit se se stížností nebo žádostí o metodický pokyn na **předsednictvo župy**, a pokud by to spadalo do její kompetence, i na kontrolní komisi župy.

KONTROLNÍ KOMISE ČOS A ROZHODČÍ KOMISE ČOS

Pokud by se po vyčerpání všech uvedených možností ani tak spor nevyřešil, je možné obrátit se na **Rozhodčí komisi ČOS¹** a Kontrolní komisi ČOS², ale před tím **vždy důsledně zkontrolovat, zda to spadá působnosti daného orgánu!**

Jak je uvedeno v čl. 11 odst. 11.1.6. Stanov ČOS Kontrolní komise na všech organizačních stupních ČOS prošetřují stížnosti členů a orgánů ČOS v rámci své působnosti a jak je uvedeno v čl. 12 především v odst. 12 písm. b) Rozhodčí komise ČOS rozhoduje spory mezi jednotlivými organizačními stupni ČOS a jednotlivými členy ČOS, nespádající do kompetence kontrolních komisí všech organizačních stupňů ČOS nebo předsednictev žup.

Věcná, stručná a výstižná formulace

Podání k příslušným orgánům je třeba formulovat vždy stručně, výstižně a především věcně a uvést návrh usnesení, kterého chce stěžující strana dosáhnout. Rozhodnutí Rozhodčí komise je v rámci ČOS konečné a není proti němu přípustné odvolání.

SOUDNÍ OCHRANA

Po využití všech shora uvedených možností může nespokojená strana použít ještě jeden prostředek, a to dovolat se **u soudu** neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku, a to na základě ust. § 258 a 259 občanského zákoníku: *„Každý člen spolku nebo ten, kdo na tom má zájem hodný právní ochrany, může navrhnout soudu, aby rozhodl o neplatnosti rozhodnutí orgánu spolku pro jeho rozpor se zákonem nebo se stanovami, pokud se neplatnosti nelze dovolat u orgánů spolku. Právo dovolat se neplatnosti rozhodnutí zaniká **do tří měsíců** ode dne, kdy se navrhovatel o rozhodnutí dozvěděl nebo mohl dozvědět, nejpozději však **do jednoho roku** od přijetí rozhodnutí.“*

Takový postup je však třeba dobře uvážit, protože bývá spojen s určitými náklady (soudní poplatky a popř. i náklady na právní zastoupení, a v případě neúspěchu hrozí povinnost uhradit i náklady vzniklé protistraně), navíc soudní řízení bývá dlouhé – někdy trvá i celá léta.

---

¹ Více o činnosti Rozhodčí komise ČOS ve Směrnici č. 5/2020 – Směrnice upravující řízení před Rozhodčí komisí ČOS

² Více o činnosti Kontrolní komise ČOS ve Směrnici č. 2/2017 – Směrnice vymežující činnost Kontrolní komise ČOS

Bratři a sestry, seznámili jsme vás stručně s možnostmi, které mají účastníci sporu v rámci sokolské jednoty. Při dodržení uvedených postupů by se mělo dojít ke spravedlivému řešení. Opět je však třeba zdůraznit, že ještě lepší je sporu se vyhnout nebo mu dokonce předejít, a pokud už k němu došlo, pokusit se jej vyřešit smírně.

Mgr. Kamila Šrolerová
místostarostka ČOS

JUDr. František Beneš
místopředseda Rozhodčí komise ČOS

V Praze 15.11.2024

Příloha č. 1:

Materiál ve věci postupu při vylučování člena z T. J. a ČOS.